

Dosarul nr. 2ra-1863/18

Prima instanță: Jud. Căușeni, sediul Central (V. Nichitenco)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Simciuc, I. Țurcan, Iu. Cotruță)

DECIZIE

3 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul:
judecătorii:

Iulia Sîrcu
Galina Stratulat
Dumitru Visternicean
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către Tamara Dandalii,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Tamara Dandalii împotriva Societății cu Răspundere Limitată „VTC Est Invest” cu privire la încasarea salariului restant și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 10 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „VTC Est Invest”, s-a casat hotărârea din 6 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central și s-a emis o nouă hotărâre prin care cererea de chemare în judecată a fost respinsă,

c o n s t a t ă:

La 12 august 2016 Tamara Dandalii, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „VTC Est Invest” cu privire la încasarea salariului restant și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la data de 1 decembrie 2015 a fost angajată în cadrul Societății cu Răspundere Limitată „VTC Est Invest” în calitate de manager cu un salariu lunar net de 8 000 de lei.

A menționat că, prin ordinul din 11 martie 2016 a fost concediată din proprie inițiativă, însă din data de 1 ianuarie 2016 până la data concedierii 11 martie 2016 nu i-a fost achitat salariul, fapt ce contravine contractului individual de muncă nr. 01 din 1 decembrie 2015. Or, conform pct. 12.1 din contract, data la care se plătește salariul este ziua de unu a lunii în curs, reprezentând salariul pentru luna anterioară.

Reclamanta a relatat că, la data de 13 martie 2016 a expediat pârâtului o reclamație referitor la neachitarea salariului. Reclamația dată a fost recepționată la 31 martie 2016, însă a rămas fără răspuns.

Reclamanta a mai specificat că, s-a întâlnit cu administratorul Societății cu Răspundere Limitată „VTC Est Invest” pentru a-i transmite salariul, însă acesta i-a achitat doar suma de 8 000 de lei, suma ce constituie salariul pentru luna decembrie 2015, în acest sens fiind întocmită recipisă. Ulterior, administratorul Societății cu Răspundere Limitată „VTC Est Invest” a contactat-o și i-a comunicat că este gata să îi achite salariul integral pentru lunile ianuarie-martie 2016, după care s-au întâlnit într-un local din Chișinău, unde acesta i-a spus că trebuie să scrie o recipisă de primire a banilor și îi va transmite suma restantă a salariului, însă după ce a scris recipisa a fost hărțuită fizic, fiindu-i sustrasă cu forța recipisa, fără a-i fi transmis banii, în legătură cu ce a telefonat urgent serviciul 902 care a documentat cele întâmplate.

La fel a declarat că, a depus o plângere și la Inspekția Muncii, însă prin scrisoarea din 2 august 2016 i s-a comunicat despre pierderea listelor de plată a salariului în cadrul întreprinderi.

În opinia reclamantei acesta este un răspuns formal, fiind dat de administrația pârâtului în scopul eschivării de la plata salariului.

Tamara Dandalii a afirmat că, salariul nu a fost achitat de către pârât nici în ziua eliberării și nici după primirea somației.

Reclamanta a solicitat încasarea din contul Societății cu Răspundere Limitată „VTC Est Invest” în beneficiul său a salariului în sumă de 18 571 de lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 6 aprilie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Central, acțiunea depusă de către Tamara Dandalii a fost admisă parțial. S-a încasat de la Societatea cu Răspundere Limitată „VTC Est Invest” în beneficiul Tamarei Dandalii salariul restant pentru perioada 1 ianuarie 2016 – 11 martie 2016 în mărime de 17 655 de lei. S-a încasat de la Societatea cu Răspundere Limitată „VTC Est Invest” în beneficiul Tamarei Dandalii suma de 2 500 de lei cu titlul de compensație a cheltuielilor de asistență juridică. S-a încasat de la Societatea cu Răspundere Limitată „VTC Est Invest” în beneficiul statutului taxa de stat în sumă de 529, 65 de lei. În partea încasării unui salariu mediu în sumă de 5 300 de lei s-a dispus executarea imediată a hotărârii.

Prin decizia din 10 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de apel declarată de Societatea cu Răspundere Limitată „VTC Est Invest”, s-a casat integral hotărârea din 6 aprilie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Central și s-a emis o nouă hotărâre prin care cererea de chemare în judecată depusă de Tamara Dandalii a fost respinsă ca neîntemeiată.

La data de 20 iulie 2018, Tamara Dandalii a declarat recurs împotriva deciziei din 10 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a indicat că, consideră decizia instanței de apel neîntemeiată, emisă cu interpretarea eronată a normelor de drept material și procedural, fiind pasibilă de a fi casată din următoarele considerente. Instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia aplicată și a interpretat în mod eronat legea, or concluzia instanței precum că în ordinul de angajare este indicat salariul de 2 500 de lei, nu poate fi reținută de instanța de recurs deoarece, prevederile art. 65 din Codul muncii statuează că, ordinul de angajare se emite în baza contractului individual de muncă, negociat și semnat de către părți, însă în contractul de muncă nr. 01 din 1 decembrie 2015 părțile au negociat salariul în mărime de 8 000 de lei, iar prin ordinul de angajare nu pot fi modificate clauzele contractului individual de muncă.

A menționat că, a semnat acest ordin fără a citi conținutul, salariul fiind negociat de părți și reflectat în contractul individual de muncă.

A precizat că, în cazul soluționării litigiilor de muncă, sarcina probațiunii îi revine angajatorului, care în speță contrar prevederilor art. 118 din Codul de procedură civilă, nu a prezentat probe incontestabile și pertinente întru confirmarea faptelor invocate.

A relatat că, angajatorul în instanța de fond în cadrul examinării cauzei și-a întemeiat poziția de apărare pe faptul că, salariul a fost achitat lunar, însă la materialele a prezentat un calcul general pentru perioada de 101 zile.

Recurenta Tamara Dandalii a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii instanței de fond.

Conform art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 10 mai 2018, dar careva date despre recepționarea acestora de către recurent la materialele cauzei lipsesc.

Astfel, recursul declarat la data de 20 iulie 2018, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

La 9 august 2018, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului cererea de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Prin referința depusă la data de 10 septembrie 2018, Societatea cu Răspundere Limitată „VTC Est Invest” a solicitat ca recursul declarat de către Tamara Dandalii să fie considerat inadmisibil.

Prin încheierea din 26 septembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de către Tamara Dandalii, a fost considerat admisibil, fiind transmis în Colegiul lărgit pentru a fi examinat în fond.

În conformitate cu art. 441 și art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului, verificând în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi probe.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Materialele cauzei denotă că, la data de 1 decembrie 2015 între Tamara Dandalii și Societatea cu Răspundere Limitată „VTC Est Invest” a fost încheiat contractul individual de muncă nr. 01, prin care Tamara Dandalii a fost angajată în funcția de manager (f.d.44-48).

Conform art. 45 din Codul muncii, contractul individual de muncă este înțelegerea dintre salariat și angajator, prin care salariatul se obligă să presteze o muncă într-o anumită specialitate, calificare sau funcție, să respecte regulamentul intern al unității, iar angajatorul se obligă să-i asigure condițiile de muncă de prezentul cod, de alte acte normative ce conțin norme ale dreptului muncii, de contractul colectiv de muncă, precum și să achite la timp și integral salariul.

Pct. 11 din contract prevede că, salariul de bază net al reclamantei/recurente a constituit suma de 8 000 de lei.

Potrivit art. 128 alin.(1) Codul muncii salariul reprezintă orice recompensă sau câștig evaluat în bani, plătit salariatului de către angajator în temeiul contractului individual de muncă, pentru munca prestată sau care urmează a fi prestată.

Conform ordinului nr. 1-A din 1 decembrie 2015 Tamara Dandalii a fost angajată în calitate de manager, în temeiul contractului individual de muncă nr. 01 din 1 decembrie 2015, și i s-a stabilit salariu de bază în mărime de 2 500 lei/lunar.

Prin ordinul nr. 11/03 din 11 martie 2016 a fost acceptată cererea de demisie a Tamarei Dandalii, ultima fiind eliberată din funcție începând cu data de 11 martie 2016. Totodată, s-a ordonat Serviciului de contabilitate de a efectua achitarea deplină a drepturilor salariale ce i se cuvin Tamarei Dandalii (f.d.8).

La data de 13 martie 2016, Tamara Dandalii s-a adresat cu cerere Societății cu Răspundere Limitată „VTC Est Invest”, prin care a solicitat achitarea salariului restant și a compensației pentru concediul nefolosit, cererea fiind recepționată de către destinatar la 31 martie 2016 (f.d.9) a fost lăsată fără răspuns.

Drept urmare, la 12 august 2016 Tamara Dandalii, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „VTC Est Invest” cu privire la încasarea salariului restant și a cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea pricinii, Judecătoria Chișinău, sediul Central prin hotărârea din 6 aprilie 2017, a admis acțiunea depusă de Tamara Dandalii. A dispus încasarea de la Societatea cu Răspundere Limitată „VTC Est Invest” în beneficiul Tamarei Dandalii a salariului restant pentru perioada 1 ianuarie 2016 – 11 martie 2016 în mărime de 17 655 de lei. A dispus încasarea de la Societatea cu Răspundere Limitată „VTC Est Invest” în beneficiul Tamarei Dandalii a sumei de 2 500 de lei cu titlul de compensație a cheltuielilor de asistență juridică. A dispus încasarea de la Societatea cu Răspundere Limitată „VTC Est Invest” în beneficiul statutului a taxei de stat în sumă de 529, 65 de lei. În partea încasării unui salariu mediu în sumă de 5 300 de lei a dispus executarea imediată a hotărârii.

Însă, prin decizia din 10 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de apel declarată de Societatea cu Răspundere Limitată „VTC Est Invest”, s-a casat integral hotărârea din 6 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central și s-a emis o nouă hotărâre prin care cererea de chemare în judecată depusă de Tamara Dandalii a fost respinsă ca neîntemeiată.

În opinia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, decizia instanței de apel nu poate fi menținută, deoarece concluziile expuse în aceasta contravin circumstanțelor pricinii, iar litigiul a fost soluționat cu interpretarea eronată a normelor de drept material.

Conform art. 65 alin.(1) din Codul muncii, în baza contractului individual de muncă negociat și semnat de părți, angajatorul emite ordinul (dispoziția, decizia, hotărârea) de angajare.

Art. 10 alin. (2) lit. h) din Codul muncii, angajatorul este obligat să plătească integral salariul în termenele stabilite de prezentul cod, de contractul colectiv de muncă și de contractele individuale de muncă.

În conformitate cu art. 142 alin. (1) lit. b) Codul muncii, salariul se plătește periodic, nemijlocit salariatului sau persoanei împuternicite de acesta, în baza unei procuri autentificate, la locul de muncă al salariatului, în zilele de lucru stabilite în contractul colectiv sau individual de muncă, dar nu mai rar decât o dată pe lună pentru salariații remunerați în baza salariilor lunare ale funcției.

Ținând cont de prevederile legale enunțate, instanța de fond corect a constatat că, Tamarei Dandalii nu i-a fost achitat salariul pentru perioada 1 ianuarie 2016 - 11 martie 2016, prin ce i s-a încălcat un drept fundamental, și anume cel prevăzut de art. 5 lit. f) din Codul muncii, conform căruia fiecărui salariat îi este garantat dreptul la achitarea la timp, integrală și echitabilă a salariului.

În contextul dat, prima instanță întemeiat a dispus încasarea din contul Societății cu Răspundere Limitată „VTC Est Invest” a salariului restant pentru perioada 1 ianuarie 2016 - 11 martie 2016 în mărime de 17 655 de lei, ceea ce a rezultat din calculul $(8\ 000\ \text{lei} \times 2\ \text{luni}) + (8\ 000\ \text{lei} / 31\ \text{zile} \times 7\ \text{zile lucrătoare din luna martie})$.

Prin urmare, nu pot fi reținute alegațiile instanței de apel referitor la faptul că instanța de fond s-a condus de prevederile stipulate în contractul individual de muncă nr. 01 din 1 decembrie 2015 și a ignorat ordinul de angajare nr. 1-A din 1 decembrie 2015.

Or, instanța de recurs reiterează prevederile art. 65 alin.(1) din Codul muncii, care stipulează că în baza contractului individual de muncă negociat și semnat de părți, angajatorul emite ordinul (dispoziția, decizia, hotărârea) de angajare.

În aceeași ordine de idei, Colegiul apreciază critic concluzia instanței de apel precum că din actele cauzei se desprinde cert că angajatorul a îndeplinit obligațiile, a achitat salariul, și alte plăți obligatorii, salariatului la eliberare, deoarece careva acte confirmative în acest sens la materialele dosarului nu au fost prezentate. Concluzia bazându-se doar pe explicațiile conducerii Societății cu Răspundere Limitată „VTC Est Invest” și a reprezentantului sau în instanța de judecată.

Or, în cazul litigiilor de muncă sarcina probațiunii îi revine angajatorului.

La fel, se evidențiază prevederile art. 239 din Codul de procedură civilă, conform căruia hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Cât privește pretenția de încasare a cheltuielilor de judecată, instanța de recurs menționează următoarele.

În conformitate cu prevederile art. 94 alin.(1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

În conformitate cu art. 98 al.(1) din Codul muncii cheltuielile aferente judecării pricinii, suportate de instanța judecătorească, precum și taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pârât proporțional părții admise din acțiune dacă pârâtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

La caz, luând în considerare copia bonului de plată nr. 365174 din 8 august 2016 anexat la materialele cauzei cât și faptul că reclamanta/recurenta a fost scutită la depunerea acțiunii de la plata taxei de stat, instanța de fond corect a dispus încasarea cheltuielilor de judecată, ce se compun din taxa de stat în mărime de 529, 65 de lei și cheltuielile pentru asistența juridică acordată în mărime de 2 500 de lei.

Respectiv, având în vedere cele enunțate Colegiul lărgit reține că, poziția instanței de apel este bazată pe interpretarea eronată a legii, pe afirmații declarative, nefiind prezentate careva probe în acest sens.

În sensul art. 6 alin. (1) al CEDO, instanța de recurs ține să menționeze că, instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să prezinte noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu să se rezume doar la probarea concluziilor unei părți.

Din considerentele menționate și având în vedere că decizia instanței de apel este neîntemeiată, iar hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, concluzionează de a admite recursul declarat de Tamara Dandalii, a casa decizia instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Tamara Dandalii.

Se casează decizia din 10 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 6 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Tamara Dandalii împotriva Societății cu Răspundere Limitată „VTC Est Invest” cu privire la încasarea salariului restant și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Visternicean

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu